

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง โรงเรียนสอาดเพิ่มวิทยา ปีงบประมาณ 2567

ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง
สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒

คำนำ

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลัง กำหนด ซึ่งกระทรวงการคลังได้ประกาศหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ณ วันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ ข้อ ๓ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐยกเว้นรัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติตามคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงตามที่กระทรวงการคลัง กำหนดและสามารถนำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงอื่นมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่อง หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร เป็นกรอบแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงซึ่งได้ผสมผสานกรอบแนวคิดด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรชั้นนำต่างๆ ประกอบด้วย Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) และ international Organization for Standardization (ISO) รวมถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงในภาครัฐของประเทศต่าง ๆ มากำหนดเป็นแนวทางการบริหารจัดการ ความเสี่ยงสำหรับหน่วยของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ โดยหน่วยงานของรัฐสามารถ นำหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรดังกล่าวเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงขององค์กร เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งนี้ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดให้มีระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานของรัฐที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง
โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา

สารบัญ

บทที่ ๑ หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร	
หลักการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑
กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง	๒
บทที่ ๒ กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	
การวิเคราะห์องค์กร	๖
การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง	๖
การระบุความเสี่ยง	๗
การประเมินความเสี่ยง	๗
การตอบสนองความเสี่ยง	๘
การติดตามและทบทวน	๙
การสื่อสารและการรายงาน	๙
บทที่ ๓ การดำเนินการบริหารความเสี่ยง	
แนวทางการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๐
นโยบายการยอมรับความเสี่ยงระดับองค์กร	๑๑
การกำหนดประเภทความเสี่ยง	๑๒
การระบุความเสี่ยง	๑๓
เกณฑ์การให้คะแนนความเสี่ยงและแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๓

บทที่ ๑ หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี รวมถึงความคาดหวัง ของประชาชน หน่วยงาน ของรัฐทุก หน่วยงาน ต้องเผชิญ กับ ความเสี่ยง ทั้ง ปัจจัย ภายใน และ ภายนอก ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับ องค์กรถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีจะช่วยหน่วยงานในการวางแผนและจัดการเหตุการณ์ด้านลบ ที่อาจจะเกิดขึ้น อันเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน รวมถึงช่วยหน่วยงานในการบริหาร จัดการเพื่อสร้างหรือฉวยโอกาส หรือได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ด้านบวกที่อาจจะเกิดขึ้น ส่งผลให้หน่วยงาน สามารถ เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการให้บริการของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ประชา ชนและ ประเทศชาติได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยงภายใต้หลักธรรมาภิบาล

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่อง หลักการบริหารจัดการ ความเสี่ยงระดับองค์กร เป็นกรอบแนวทางที่ช่วยให้หน่วยงานของรัฐสามารถนำหลักการบริหารจัดการ ความเสี่ยงไปปรับใช้เพื่อวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การบริหาร จัดการความเสี่ยงแต่ละหน่วยงานอาจมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับขนาด โครงสร้าง และความสามารถ ในการรองรับความเสี่ยงของหน่วยงาน แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับนี้อาจมีเนื้อหาบางส่วน เกี่ยวข้องกับการควบคุมภายใน เนื่องจากการควบคุมภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการความเสี่ยง ระดับองค์กร ดังนั้น หน่วยงานอาจดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยเชื่อมโยงการควบคุมภายใน และ การบริหารจัดการความเสี่ยงเข้าด้วยกัน

การบริหารจัดการความเสี่ยงถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล โดยปัจจัย หลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ประสบความสำเร็จเกิดจากการความมุ่งมั่นของ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้กำกับดูแล

หลักการบริหารจัดการความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ประกอบด้วย

๑. กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี เพื่อให้การ บริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยหน่วยงานในการกำหนดแผนระดับองค์กร (Strategic Plans) และการกำหนดวัตถุประสงค์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการตัดสินใจของผู้บริหารอยู่บนฐานข้อมูล สารสนเทศที่สมบูรณ์ ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์กร และเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของหน่วยงาน

๒. กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Routine Processes) ของการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของกรอบการบริหารจัดการความ เสี่ยงของหน่วยงาน

กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง

กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานของรัฐควรพิจารณานำกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงนี้ไปปรับใช้ในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างแท้จริง โดยหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งอาจมีศักยภาพที่แตกต่างกันในการนำกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งหมดไปปรับใช้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของหน่วยงาน กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงประกอบด้วย หลักการ ๘ ประการ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร
๒. ความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง
๓. การสร้างและรักษาบุคลากรและวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร
๔. การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง
๕. การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย
๖. การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และการตัดสินใจ
๗. การใช้ข้อมูลสารสนเทศ
๘. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร

การบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการควรมีลักษณะ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องมีการบริหารจัดการในภาพรวมมากกว่าแยกเดี่ยว เนื่องจากความเสี่ยงของกิจกรรมหนึ่งอาจมีผลกระทบต่อความเสี่ยงของกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ความเสี่ยงของ ความล่าช้าในระบบการขนส่งวัตถุดิบไม่เพียงกระทบต่อกิจกรรมการผลิต อาจมีผลกระทบต่อด้านการส่งมอบ สินค้า ค่าปรับที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงชื่อเสียงขององค์กร เป็นต้น
๒. การบริหารความเสี่ยงควรผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ และกระบวนการประเมินผล
๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องช่วยสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจในทุกระดับขององค์กร

ความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง

การบริหารจัดการความเสี่ยงจะประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง หน่วยงานของรัฐบางแห่งมีผู้ กำกับดูแลในรูปแบบ คณะกรรมการซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับฝ่ายบริหารให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

ผู้กำกับดูแลซึ่งมีหน้าที่ดังกล่าวจะมี หน้าที่ในการกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วย สำหรับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยง

การกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้กำกับดูแลเกิดความมั่นใจว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูงได้บริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เพียงพอ และมีประสิทธิผล

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่โดยตรงในการสร้างระบบบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย การสร้างสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมองค์กร และระบบการบริหารบุคคลที่เหมาะสม การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการบริหารจัดการความเสี่ยง การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การรายงานและการสื่อสาร เป็นต้น

ผู้กำกับดูแล (ถ้ามี) อาจตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง (หรืออนุกรรมการ หรือคณะที่ปรึกษา) ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยผู้มีทักษะ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของ หน่วยงาน เช่น หน่วยงานที่มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลักในการดำเนินงานอาจจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญอิสระในการกำกับ หรือให้ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอและความเหมาะสมของการบริหารจัดการความเสี่ยงในเรื่องความเสี่ยงทางไซเบอร์ของหัวหน้าหน่วยของรัฐและผู้บริหารระดับสูง เป็นต้น

การสร้างและรักษาบุคลากรและวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร

การขับเคลื่อนหน่วยงานของรัฐต้องอาศัยบุคลากรที่มีศักยภาพ การบริหารทรัพยากรบุคคลเริ่มตั้งแต่การสรรหา การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ โดยบุคลากรถือว่าเป็นสินทรัพย์หลักขององค์กรที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

การสร้างบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการความเสี่ยงถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการความเสี่ยง บุคลากรควรมีพฤติกรรมตระหนักถึงความเสี่ยง (Risk-aware behavior) รวมถึงพฤติกรรมที่ตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและข้อมูลการบริหารจัดการความเสี่ยง

การสร้างพฤติกรรมที่ดี (Desired behaviors) ในการส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยงผ่านวัฒนธรรมที่ดีขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญ การสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑. การสื่อสารและการตระหนักถึงนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน
๒. การสร้างความตระหนักถึงหน้าที่ต่อองค์กรในการแจ้งข้อมูลผิดปกติ
๓. การสร้างพฤติกรรมแบ่งปันข้อมูลภายในองค์กร
๔. การสร้างพฤติกรรมตัดสินใจตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
๕. การสร้างพฤติกรรมตระหนักถึงความเสี่ยงและโอกาส

การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง

หน่วยงานควรมีการกำหนดอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบในเรื่องของการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างชัดเจนและเหมาะสม ประกอบด้วย เจ้าของความเสี่ยง (Risk Owners) ซึ่งรับผิดชอบในการติดตามการรายงาน หรือการส่งสัญญาณความเสี่ยง ผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจในกรณีที่ความเสี่ยงเกิดขึ้นในระดับที่กำหนดไว้ และผู้ที่มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับติดตามให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย

การบริหารจัดการความเสี่ยงนอกจากจะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลักแล้ว ผู้บริหารต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วย โดยเฉพาะความคาดหวังของผู้รับบริการ หรือความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อองค์กร รวมถึงผลกระทบที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม

การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และการตัดสินใจ

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยผู้บริหารในการกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ของ องค์กร เพื่อให้หน่วยงานมั่นใจว่ายุทธศาสตร์/กลยุทธ์ขององค์กรสอดคล้องกับพันธกิจตามกฎหมายและหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์อาจหมายถึงแผนปฏิบัติการระยะยาว แผนปฏิบัติการระยะปานกลาง หรือแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน

เมื่อหน่วยงานของรัฐกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์โดยสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับ องค์กรแล้ว การบริหารจัดการความเสี่ยงจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทางเลือกของงาน/โครงการ (งานใหม่ๆ) และการกำหนดวัตถุประสงค์ระดับ การปฏิบัติงาน รวมถึงการมอบหมายความรับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร โดยอาจกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (KPI)

การใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ในปัจจุบัน ข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงาน ของหน่วยงาน องค์กรที่มีการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานควรพิจารณาใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลความเสี่ยงเป็นพื้นฐาน หน่วยงานควรกำหนดประเภทข้อมูลที่ควรรวบรวม วิธีการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล และบุคคลที่ควรได้รับข้อมูล

ข้อมูลความเสี่ยง ประกอบด้วย เหตุการณ์ที่เป็นผลกระทบทางลบหรือทางบวกต่อองค์กร สาเหตุ ความเสี่ยง ตัวหลักต้นความเสี่ยง หรือตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ (Key Risk Indicators) ข้อมูลสารสนเทศต้องมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และทันต่อเวลา ทั้งนี้ หน่วยงานอาจ พิจารณาการรวบรวม การประมวลผล หรือการวิเคราะห์ความเสี่ยงแบบอัตโนมัติเพื่อลดข้อผิดพลาดจากบุคคล (Human errors)

การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความสมบูรณ์ของระบบบริหารจัดการความเสี่ยงขึ้นอยู่กับขนาด โครงสร้าง ศักยภาพขององค์กร รวมถึงการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานอาจพิจารณาทำ Benchmarking เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานอาจพัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงเริ่มต้นจากการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบ Silo พัฒนาเป็นการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการ และพัฒนาต่อเนื่องโดยมีการฝังการบริหารจัดการความเสี่ยงเข้าสู่กระบวนการดำเนินงานโดยปกติของดำเนินงานและการตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลด้านความเสี่ยง

บทที่ ๒ กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่อง ประกอบด้วย

๑. การวิเคราะห์องค์กร
๒. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓. การระบุความเสี่ยง
๔. การประเมินความเสี่ยง
๕. การตอบสนองความเสี่ยง
๖. การติดตามและทบทวน
๗. การสื่อสารและการรายงาน

การวิเคราะห์องค์กร

ในการวิเคราะห์องค์กรหน่วยงานต้องเข้าใจเกี่ยวกับพันธกิจตามกฎหมาย อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงาน รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง รวมถึงนโยบายของ รัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน โดยการวิเคราะห์องค์กรต้องวิเคราะห์ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก องค์กรหน่วยงานอาจเลือกใช้เครื่องมือการวิเคราะห์องค์กร เช่น

๑. SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
๒. PESTLE Analysis เป็นการวิเคราะห์ด้านการเมือง (Political) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคม (Social) ด้านเทคโนโลยี (Technological) ด้านกฎหมาย (Legal) และด้านสภาพแวดล้อม (Environmental)

การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายบริหารจัดการความเสี่ยง และผู้กำกับดูแลเป็นผู้ให้ความเห็นชอบนโยบายดังกล่าว โดยนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงอาจระบุถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารจัดการความเสี่ยง และความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กร

ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กร (Risk Appetite) หมายถึง ระดับความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กรที่หน่วยงานยอมรับเพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร การระบุความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กรเป็นการแสดงเจตนาของผู้บริหารและผู้กำกับดูแลในการดำเนินงานขององค์กร การกำหนดความเสี่ยงที่ยอมรับได้ควรคำนึงถึงศักยภาพขององค์กรในเรื่องการจัดการความเสี่ยง โดยศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงขององค์กร (Risk Capacity) ขึ้นอยู่กับงบประมาณ บุคลากร และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ หน่วยงานอาจระบุระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้เป็น ๕ ระดับ เช่น ปฏิเสธความเสี่ยง ยอมรับความเสี่ยงได้น้อย ยอมรับความเสี่ยงได้ปานกลาง เต็มใจยอมรับความเสี่ยง และ ยอมรับความเสี่ยงได้มากที่สุด เป็นต้น

หน่วยงานอาจแสดงนโยบายความเสี่ยงที่ยอมรับได้ในแต่ละประเภทความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหารระดับรองลงมาสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงในระดับสำนัก กอง ศูนย์ กลุ่ม หน่วย นำไปสู่การระบุระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้สำหรับประเภทความเสี่ยงย่อย

การระบุความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยง คือ การระบุเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ในการระบุความเสี่ยงหน่วยงานอาจทำรายชื่อความเสี่ยงทั้งหมด (Risk Inventory) โดยรายชื่อความเสี่ยงต้องมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอโดยอาศัยข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน การระบุความเสี่ยงหน่วยงานควรระบุข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยง ดังนี้

ก เหตุการณ์ความเสี่ยง

ข สาเหตุของความเสี่ยง หรือตัวผลักดันความเสี่ยง โดยการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่แท้จริง (Root Cause) ของความเสี่ยง

ค ผลกระทบทั้งด้านลบและ/หรือด้านบวก

หน่วยงานอาจจัดกลุ่มความเสี่ยงที่มีลักษณะหรือมีผลกระทบที่เหมือนกันไว้ในประเภทความเสี่ยงเดียวกัน เพื่อให้การพิจารณาและการบริหารจัดการความเสี่ยงประเภทเดียวกันมีมุมมองในภาพรวมชัดเจนมากขึ้น

การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง หน่วยงานอาจให้คะแนนความเสี่ยงตามเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านต่างๆ เช่น ด้านโอกาส ด้านผลกระทบ รวมถึงด้านความสามารถขององค์กรในการจัดการความเสี่ยง และด้านลักษณะของความเสี่ยง กำหนดเป็น ๕ ช่วงคะแนน

๒. การให้คะแนนความเสี่ยง วิธีการให้คะแนนความเสี่ยง เช่น การสัมภาษณ์ การทำแบบสำรวจ การประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างหน่วยงานภายใน การทำ Benchmarking การวิเคราะห์สถานการณ์ (Scenario Analysis) ทั้งนี้ การให้คะแนนความเสี่ยงของแต่ละกองงาน (Silo Thinking) เพียงวิธีเดียวอาจทำให้การให้คะแนนความเสี่ยงมีความคาดเคลื่อนได้

๓. การพิจารณาความเสี่ยงในภาพรวม เมื่อหน่วยงานประเมินความเสี่ยงในแต่ละความเสี่ยงที่มีต่อวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแล้ว หน่วยงานต้องพิจารณาผลกระทบของความเสี่ยงมีต่อวัตถุประสงค์ในระดับกลุ่ม และผลกระทบที่มีต่อหน่วยงานในภาพรวม เช่น ผลกระทบต่อความเสี่ยงที่มีต่อกิจกรรมอาจมี น้อยแต่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ระดับกอง หรือความเสี่ยง ๒ ความเสี่ยงที่ไม่มีผลกระทบต่อกิจกรรมอาจมีผลกระทบต่อหน่วยงานในภาพรวม เป็นต้น

๔. การจัดลำดับความเสี่ยง เมื่อหน่วยงานพิจารณาให้คะแนนความเสี่ยงแล้ว หน่วยงานต้องจัดลำดับความเสี่ยง เพื่อนำไปสู่การพิจารณาจัดสรรทรัพยากรในการตอบสนองความเสี่ยง หน่วยงานอาจใช้คะแนนความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ) ในการจัดลำดับความเสี่ยง โดยความเสี่ยงที่เท่ากับอาจพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบ เช่น ความสามารถของหน่วยงานในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านนั้น ๆ หรือลักษณะของความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อหน่วยงาน เป็นต้น

การตอบสนองความเสี่ยง

การตอบสนองความเสี่ยง คือ กระบวนการตัดสินใจของฝ่ายบริหารในการจัดการความเสี่ยง ที่อาจจะเกิดขึ้น โดยผู้บริหารควรพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้ ในการตัดสินใจเลือกวิธีการตอบสนองความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน

๑. การจัดการต้นเหตุของความเสี่ยง

๒. ทางเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยง

๓. ท ร ี พ ย า ก ร ที่ ต ้ อ ง ใช้ ใน ก า ร บ ริ ห า ร จั ด ก า ร ค ว ม เสี่ ย ง
หน่วยงานสามารถพิจารณาเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี โดยการ

พิจารณาวิธีการจัดการความเสี่ยงควรคำนึงถึงต้นทุนกับประโยชน์ที่ได้รับของวิธีการจัดการความเสี่ยงแต่ละวิธี

ตัวอย่างวิธีการจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑. ปฏิเสธความเสี่ยงโดยไม่ดำเนินงานในกิจกรรมที่มีความเสี่ยง ได้แก่ กิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงและหน่วยงานไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงนั้นได้ หน่วยงานอาจพิจารณาไม่ดำเนินงานในกิจกรรมนั้น ๆ

๒. การลดโอกาสของความเสี่ยง เช่น การลดโอกาสของความเสี่ยงการทุจริตด้านการเงิน โดยการวางระบบการควบคุมภายใน ได้แก่ การแบ่งแยกหน้าที่ การตรวจสอบ การสอบทาน และการระงับข้อพิพาท เป็นต้น

๓. การลดผลกระทบของความเสี่ยง เช่น การทำประกัน หรือการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน (Hedging Instruments) เป็นต้น

๔. การโอนความเสี่ยง หน่วยงานอาจเลือกใช้วิธีการถ่ายโอนความเสี่ยงของกิจกรรมที่หน่วยงานเห็นว่าควรดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชน แต่หน่วยงานมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการเองได้หรือไม่สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้ ได้แก่ การให้ภาคเอกชนดำเนินการโดยมีการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนไปด้วย (Public Private Partnership : PPP) เป็นต้น

๕. ยอมรับความเสี่ยงโดยไม่ดำเนินการจัดการความเสี่ยง เนื่องจากความเสี่ยงอยู่ในระดับที่หน่วยงานยอมรับได้ หรือต้นทุนในการบริหารจัดการความเสี่ยงมีมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ

๖. ใช้มาตรการการเฝ้าระวัง หน่วยงานต้องกำหนดข้อมูลที่ต้องมีการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ การแจ้งเตือน และการดำเนินการเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงของปริมาณน้ำในเขื่อนมากเนื่องจากปริมาณน้ำฝน

๗. การทำแผนฉุกเฉิน การจัดทำแผนฉุกเฉินเป็นการระบุขั้นตอนเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงขึ้น โดยต้องระบุบุคคลและวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน เช่น ความเสี่ยงกรณีเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าสถานที่ทำงานได้

๘. การส่งเสริมหรือผลักดันเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น เมื่อความเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อเชิงบวกกับองค์กร รวมถึงกำหนดแผนการดำเนินงานเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงอาจประกอบด้วย วิธีการจัดการความเสี่ยง บุคคลที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยง ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ วิธีการติดตามและการรายงานความเสี่ยง

การติดตามและทบทวน

การติดตามและทบทวนเป็นกระบวนการที่ให้ความเชื่อมั่นว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่ยังคงมีประสิทธิภาพ เนื่องจากความเสี่ยงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นการติดตามและทบทวนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นสม่ำเสมอ ปัจจัยที่ทำให้หน่วยงานต้องทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งเกิดจากปัจจัยภายในและภายนอก หรือผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การติดตามและทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยงสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องหรือเป็นระยะ ซึ่งควรดำเนินการในทุกกระบวนการของการบริหารจัดการความเสี่ยง การติดตามและทบทวนอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของแผนการปฏิบัติงานขององค์กร การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

การสื่อสารและการรายงาน

การสื่อสารเป็นการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง การสื่อสารเป็นการให้และรับข้อมูล (Two - way Communication) หน่วยงานควรมีช่องทางการสื่อสารทั้งภายในและภายนอก โดยการสื่อสารภายในต้องเป็นการสื่อสารแบบจากผู้บริหารไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา (Top Down) จากผู้ใต้บังคับบัญชาไปยังผู้บริหาร (Bottom up) และระหว่างหน่วยงานย่อยภายใน (Across Divisions)

หน่วยงานควรกำหนดบุคคลที่ควรได้รับข้อมูล ประเภทของข้อมูลที่ได้รับ ความถี่ของการ รายงานรูปแบบและวิธีการรายงาน เพื่อให้ผู้กำกับดูแล ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้เสียได้รับข้อมูลสารสนเทศที่ ถูกต้อง ครบถ้วน เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และทันต่อเวลา

การสื่อสารและรายงานต่อผู้กำกับดูแล เป็นการสื่อสารและการรายงานความเสี่ยงในภาพรวมของ องค์กร เพื่อสนับสนุนหน้าที่ของผู้กำกับดูแลในการกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร

หน่วยงานอาจพิจารณากำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ (Key Risk Indicators) เพื่อติดตามข้อมูลความเสี่ยงและการรายงานเมื่อระดับความเสี่ยงถึงจุดตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

บทที่ ๓ การดำเนินการบริหารความเสี่ยง

แนวทางการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา ดำเนินการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

๑. แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน
๒. วิเคราะห์องค์กร โดยมีการระบุความเสี่ยงให้ครอบคลุมทั้ง ๖ ด้าน คือ
 - ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategy Risks)
 - ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risks)
 - ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risks)
 - ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Legal Risks)
 - ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Risks)
 - ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร (Reputational Risks)
๓. กำหนดเกณฑ์การประเมิน (โอกาส / ผลกระทบ)
๔. พิจารณาให้คะแนนความเสี่ยงตามแบบการให้คะแนนความเสี่ยง
๕. พิจารณาจัดลำดับความเสี่ยง โดยนำความเสี่ยงสูงและสูงมากมาจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
๖. นำเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยาทราบ

นโยบายการยอมรับความเสี่ยงระดับองค์กร

โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา มีนโยบายการยอมรับความเสี่ยงระดับองค์กรเป็นการให้นโยบายเพื่อให้ทิศทางในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงภายในองค์กรโดยผู้บริหารระดับสูงและได้รับการเห็นชอบโดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

ผู้บริหารได้ตระหนักและยอมรับว่าการดำเนินงานขององค์กรมีความเสี่ยงที่อาจทำให้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายบริหาร โดยผู้บริหารทำหน้าที่บริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมุ่งมั่นและตั้งใจ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจว่าองค์กรมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานบรรลุตาม วัตถุประสงค์ขององค์กร โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นที่ตั้ง (Public Interest)

ผู้บริหารของโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา ได้กำหนดความเสี่ยงที่ยอมรับได้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารยอมรับความเสี่ยงในระดับปานกลางในกระบวนการการปฏิบัติงานทั่วไปขององค์กร และยอมรับความเสี่ยงระดับน้อยในการปฏิบัติงานมีผลกระทบต่อเกี่ยวข้องกับการให้บริการของประชาชน ทั้งนี้ผู้บริหารจะยอมรับความเสี่ยงระดับสูงในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมและการพัฒนา

ด้านการทุจริต

ผู้บริหารปฏิเสธที่จะยอมรับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตทุกกรณี และมุ่งมั่นจะสร้างระบบการควบคุม ป้องกัน ตรวจสอบ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจในระบบธรรมาบาลและความซื่อตรงขององค์กร

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้บริหารปฏิเสธที่จะยอมรับความเสี่ยงในเรื่องของความปลอดภัยของระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านการเงิน ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ และยอมรับความเสี่ยงระดับปานกลางสำหรับระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทั่วไป เช่น แบบความคิดเห็นหรือการเก็บสถิติทั่วไป หน่วยงานยอมรับความเสี่ยงระดับน้อยสำหรับประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศในการให้บริการประชาชน

ด้านภาพลักษณ์ขององค์กร

ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กรเป็นปัจจัยที่สำคัญในการปฏิบัติงานขององค์กรให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนที่เสียภาษีซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียหลักขององค์กร ผู้บริหารยอมรับความเสี่ยงระดับน้อยเกี่ยวกับความเชื่อถือและภาพลักษณ์ขององค์กร อย่างไรก็ตามผู้บริหารให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ที่สะท้อนประสิทธิภาพการดำเนินงานที่แท้จริงโดยไม่มีการบิดเบือน เพื่อให้ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือเกิดจากการปฏิบัติงานขององค์กรและความไว้วางใจของผู้มีส่วนได้เสียโดยเนื้อแท้

การกำหนดประเภทความเสี่ยง (Risk Categories)

โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา กำหนดประเภทความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของ หน่วยงาน (Risk Inventory) และพิจารณาจัดกลุ่มความเสี่ยง โดยความเสี่ยงที่มีลักษณะเหมือนกัน จัดกลุ่มเป็นประเภทความเสี่ยงเดียวกัน ได้แก่

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategy Risks) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่ไม่เหมาะสม หรือความเสี่ยงเกิดจากการนำกลยุทธ์ไปใช้ไม่ถูกต้อง

ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risks) คือ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงิน เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการรับเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินการคลัง รวมถึงความเสี่ยงด้านการทุจริตทางการเงิน เป็นต้น

ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risks) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่มีประสิทธิผล

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Legal Risks) คือ ความเสี่ยงที่หน่วยงานไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี รวมถึงกฎ/นโยบาย/คู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Risks) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร (Reputational Risks) คือ ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือขององค์กร

การระบุความเสี่ยง

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategy Risks)

รหัส	กิจกรรม	ชื่อความเสี่ยง	สาเหตุ/ตัวผลักดัน ความเสี่ยง	ผลกระทบ
	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ยุทธศาสตร์การพัฒนา การศึกษา	ความเสี่ยงการ กำหนดยุทธศาสตร์ และโครงการ / กิจกรรม	ขาดความรู้ ความ เข้าใจในการกำหนด ยุทธศาสตร์ โครงการ กิจกรรมให้ไปใน ทิศทางเดียวกัน การกำหนดเป้าหมาย การให้บริการ ให้สามารถบูรณาการ การทำงานกับทุก ภาคส่วน ต้องมี ความเข้าใจ ครอบคลุมตาม แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	ความล้มเหลวของ การดำเนินงานทำ ให้เกิดความเสี่ยงใน ด้านการขับเคลื่อน การพัฒนาการจัด การศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนนความเสี่ยง ด้านผลกระทบ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	ไม่บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดรายกลยุทธ์
๔	สูง	การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดรายกลยุทธ์ ร้อยละ ๒๐ - ๓๙
๓	ปานกลาง	การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดรายกลยุทธ์ ร้อยละ ๔๐ - ๕๙
๒	ต่ำ	การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดรายกลยุทธ์ ร้อยละ ๖๐ - ๗๙
๑	ต่ำมาก	การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดรายกลยุทธ์ ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

ด้านโอกาส

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่าร้อยละ ๘๐ หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุก ๖ เดือน
๔	สูง	โอกาสเกิดร้อยละ ๖๐ - ๗๙ หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุกปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดร้อยละ ๔๐ - ๕๙ หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุก ๒ ปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดร้อยละ ๒๐ - ๓๙ หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุก ๓ ปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดน้อยกว่าร้อยละ ๒๐ หรือ ความถี่เกิดขึ้นมากกว่า ๓ ปีขึ้นไป

โอกาส	๕					
	๔					
	๓			✓		
	๒					
	๑					
		๑	๒	๓	๔	๕

ผลกระทบ

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
		✓	

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

กิจกรรม : การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา

ชื่อความเสี่ยง : ความเสี่ยงการกำหนดยุทธศาสตร์และโครงการ /กิจกรรม

ระดับผลกระทบ : ระดับองค์กร

ผู้รับผิดชอบ : กลุ่มบริหารงานงบประมาณและแผนงาน โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา

วิธีจัดการความเสี่ยง

๑. สร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี
๒. มาตรการการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่หน่วยงานกำหนด
๓. มาตรการกำกับ ดูแล การดำเนินงานตามกลยุทธ์ของหน่วยงาน รวมถึงความโปร่งใส ตรวจสอบได้ของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง
๔. มาตรการพัฒนาทักษะและศักยภาพที่สำคัญจำเป็นในการดำเนินงานตามกลยุทธ์

ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

ร้อยละของการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดรายกลยุทธ์

วิธีการติดตามและการรายงาน

การรายงานผลการดำเนินงานโครงการ

ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risks)

รหัส	กิจกรรม	ชื่อความเสี่ยง	สาเหตุ/ตัวผลักดัน ความเสี่ยง	ผลกระทบ
	การบันทึกรายการเบิกจ่ายในระบบบัญชีของโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา	การเบิกจ่ายเงินล่าช้า	- เจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จได้ในแต่ละวัน - มีการดำเนินงานในระบบบัญชีของโรงเรียน ย้อนหลัง ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย	รายงานทางบัญชีในวันนั้น ๆ จะไม่ตรงกับข้อเท็จจริง แต่ไม่กระทบกับภาพรวมในเดือนดังกล่าว

เกณฑ์การให้คะแนนความเสี่ยง ด้านผลกระทบ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	มีผลกระทบต่อรายงานทางบัญชีสูงมาก
๔	สูง	มีผลกระทบต่อรายงานทางบัญชีสูง
๓	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อรายงานทางบัญชีปานกลาง
๒	น้อย	มีผลกระทบต่อรายงานทางบัญชีน้อย
๑	น้อยมาก	มีผลกระทบต่อรายงานทางบัญชีน้อยมาก

ด้านโอกาส

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่า ร้อยละ ๘๐ หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุกเดือน
๔	สูง	โอกาสเกิดร้อยละ ๖๐ - ๗๙ หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุก ๓ เดือน
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดร้อยละ ๔๐ - ๕๙ หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุก ๖ เดือน
๒	น้อย	โอกาสเกิดร้อยละ ๒๐ - ๓๙ หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุก ๙ เดือน
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดน้อยกว่าร้อยละ ๒๐ หรือ ความถี่เกิดขึ้นมากกว่า ๑ ปีขึ้นไป

โอกาส	๕	Yellow	Orange	Red	Red	Red
	๔	Yellow	Orange	Orange	Red	Red
	๓	Yellow	Yellow	Orange	Orange with checkmark	Red
	๒	Green	Yellow	Yellow	Orange	Orange
	๑	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow
		๑	๒	๓	๔	๕

ผลกระทบ

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
Green	Yellow	Orange with checkmark	Red

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

กิจกรรม : การบันทึกรายการรับเงินในระบบบัญชีของโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา

ชื่อความเสี่ยง : การเบิกจ่ายเงินล่าช้า

ระดับผลกระทบ : ระดับองค์กร

ผู้รับผิดชอบ : กลุ่มบริหารงานงบประมาณและแผนงาน โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา

วิธีจัดการความเสี่ยง

- จัดระเบียบ ขั้นตอนปฏิบัติงาน และการมอบหมายความรับผิดชอบ
- กำหนดตารางเวลาในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบได้ของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง

ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

ร้อยละของการบันทึกรายการที่ล่าช้า

วิธีการติดตามและการรายงาน

- ตรวจสอบจากทะเบียนคุมรับ - นำส่ง
- รายงานจากระบบบัญชีโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา
- ใบเสร็จรับเงิน

ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risks)

รหัส	กิจกรรม	ชื่อความเสี่ยง	สาเหตุ/ตัวผลักดัน ความเสี่ยง	ผลกระทบ
	การใช้วัสดุครุภัณฑ์และอุปกรณ์ สำนักงานของทางราชการ	ใช้วัสดุอุปกรณ์ สำนักงานโดยขาด จิตสำนึก	บุคลากรไม่ได้ ตระหนักถึงการใช วัสดุสำนักงานให้ เป็นไปตามระเบียบ ราชการ ขาดจิตสำนึกในการ ใช้วัสดุสำนักงาน โดยประหยัดและ เกิดความคุ้มค่า	สิ้นเปลืองงบประมาณ โดยไม่จำเป็น

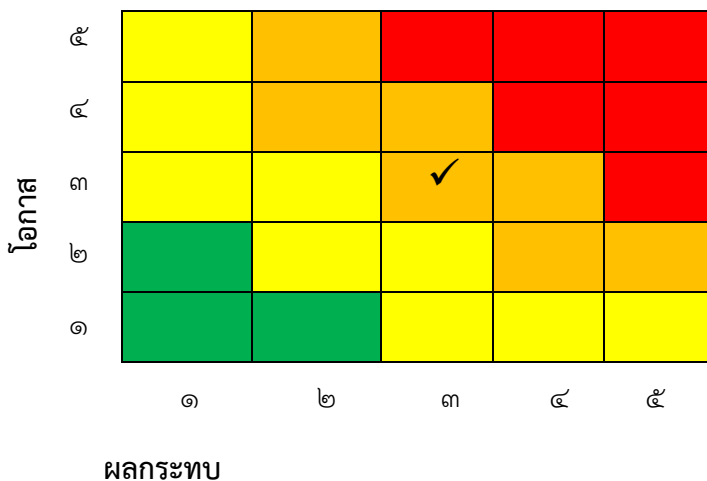
เกณฑ์การให้คะแนนความเสี่ยง

ด้านผลกระทบ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัสดุในระดับสูงมาก
๔	สูง	มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัสดุในระดับสูง
๓	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัสดุในระดับปานกลาง
๒	ต่ำ	มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัสดุในระดับต่ำ
๑	ต่ำมาก	มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัสดุในระดับต่ำมาก

ด้านโอกาส

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่า ร้อยละ ๘๐
๔	สูง	โอกาสเกิดร้อยละ ๖๐ - ๗๙
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดร้อยละ ๔๐ - ๕๙
๒	น้อย	โอกาสเกิดร้อยละ ๒๐ - ๓๙
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดน้อยกว่าร้อยละ ๒๐

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
		✓	

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กิจกรรม : การใช้วัสดุครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานของทางราชการ

ชื่อความเสี่ยง : การใช้เครื่องถ่ายเอกสารและกระดาษของทางราชการในเรื่องส่วนตัว

ระดับผลกระทบ : ระดับองค์กร

ผู้รับผิดชอบ : กลุ่มบริหารงานงบประมาณและแผนงาน โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา

วิธีจัดการความเสี่ยง

๑. ให้ใช้วัสดุสำนักงานโดยประหยัดและเกิดความคุ้มค่าสูงสุด
๒. ให้เจ้าหน้าที่ควบคุมการใช้วัสดุสำนักงานให้เป็นไปตามระเบียบราชการและลงรายการเบิกจ่ายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร สามารถตรวจสอบได้
๓. ควบคุมดูแลไม่ให้มีการนำวัสดุสำนักงานไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว

ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

ร้อยละของการที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานถูกดำเนินการร้องเรียน

วิธีการติดตามและการรายงาน

สังเกตการณ์

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Legal Risks)

รหัส	กิจกรรม	ชื่อความเสี่ยง	สาเหตุ/ตัวผลักดัน ความเสี่ยง	ผลกระทบ
	การลงโทษทางวินัยและการ ดำเนินการทางวินัย	การดำเนินการทาง วินัยไม่เป็นไปตาม ขั้นตอนของระเบียบ กฎหมาย และ มาตรฐานโทษ	บุคลากรปฏิบัติ หน้าที่บกพร่องไม่ เป็นไปตามกฎหมาย และมาตรฐานการ ลงโทษทางวินัยของ ทางราชการ	การลงโทษทางวินัยไม่ เป็นไปตามมาตรฐานฯ ทำให้เกิดความไม่เป็น ธรรมต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และอาจทำให้เกิด ความเสียหายต่อทาง ราชการ

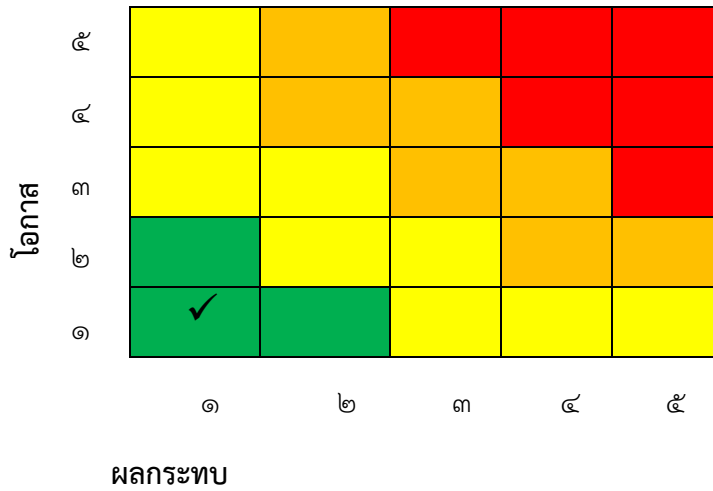
เกณฑ์การให้คะแนนความเสี่ยง

ด้านผลกระทบ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	บุคลากรและโรงเรียนถูกร้องเรียนจนถึงขั้นถูกฟ้องร้องดำเนินคดี
๔	สูง	บุคลากรและโรงเรียนถูกร้องเรียนต่อสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓	ปานกลาง	บุคลากรและโรงเรียนถูกร้องเรียนต่อสำนักงานยุติธรรม/ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด
๒	ต่ำ	บุคลากรและโรงเรียนถูกร้องเรียนผ่านผู้อำนวยการโรงเรียน
๑	ต่ำมาก	บุคลากรและโรงเรียนถูกร้องเรียนผ่านบัตรสนเท่ห์

ด้านโอกาส

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่า ร้อยละ ๘๐
๔	สูง	โอกาสเกิดร้อยละ ๖๐ - ๗๙
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดร้อยละ ๔๐ - ๕๙
๒	น้อย	โอกาสเกิดร้อยละ ๒๐ - ๓๙
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดน้อยกว่าร้อยละ ๒๐

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
Green ✓	Yellow	Orange	Red

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กิจกรรม : การลงโทษทางวินัยและการดำเนินการทางวินัย

ชื่อความเสี่ยง : การดำเนินการทางวินัยไม่เป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบ กฎหมาย และมาตรฐานโทษ

ระดับผลกระทบ : ระดับองค์กร

ผู้รับผิดชอบ : กลุ่มบริหารงานบุคคล โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา

วิธีจัดการความเสี่ยง

- ๑. ให้บุคลากรผู้รับผิดชอบดำเนินการศึกษากฎหมาย ระเบียบ

และวิธีการดำเนินการทางวินัยอย่างเคร่งครัด

ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

ร้อยละของบุคลากรที่ถูกร้องเรียน

วิธีการติดตามและการรายงาน

- ๑. การสังเกตการณ์
- ๒. แบบติดตาม

ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Risks)

รหัส	กิจกรรม	ชื่อความเสี่ยง	สาเหตุ/ตัวผลักดัน ความเสี่ยง	ผลกระทบ
	ความมั่นคงปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศที่ให้บริการ	<ul style="list-style-type: none"> - การรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคล - ระบบหยุดชะงักให้บริการไม่ได้ - การถูกโจมตีไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์สำ นักงานของบุคลากร 	<ul style="list-style-type: none"> - การวางแผนสร้าง ความมั่นคงปลอดภัย ของระบบสารสนเทศ - ขาดงบประมาณใน การบำรุงรักษาเครื่อง คอมพิวเตอร์แม่ข่าย อุปกรณ์เครือข่าย - บุคลากรขาดการ ตระหนักถึงความ มั่นคง ปลอดภัย เช่น การเข้าบางเว็บไซต์ ซึ่งมีโปรแกรม ไม่ พึงประสงค์แฝงอยู่ / บุคลากรลงโปรแกรม บนเครื่องคอมพิวเตอร์ สำนักงานซึ่งมีสิ่งไม่ พึงประสงค์แฝงตัว) 	<ul style="list-style-type: none"> - มีผลกระทบต่อความ ปลอดภัยของบุคลากร และองค์กร /ต่อความ น่าเชื่อถือขององค์กร/ ต่อการทำงานของ บุคลากร/ต่อเครื่อง คอมพิวเตอร์และ ระบบงาน และมี ผลกระทบต่อการ ทำงานของผู้ดูแล ระบบ

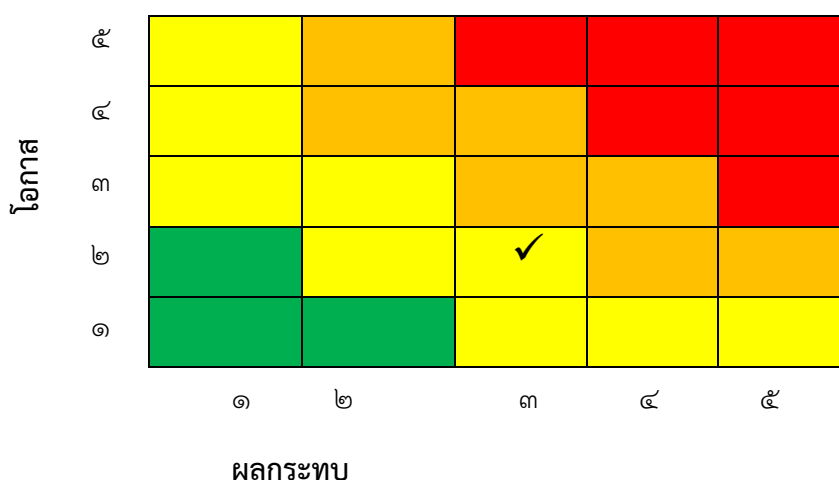
เกณฑ์การให้คะแนน

ด้านผลกระทบ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของบุคลากรและโรงเรียน
๔	สูง	มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของโรงเรียน
๓	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อการทำงานของบุคลากร
๒	น้อย	มีผลกระทบต่อเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบงาน
๑	น้อยมาก	มีผลกระทบต่อการทำงานของผู้ดูแลระบบ

ด้านโอกาส

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่าร้อยละ ๘๐
๔	สูง	โอกาสเกิด ร้อยละ ๖๐ - ๘๐
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิด ร้อยละ ๔๐ - ๖๐
๒	น้อย	โอกาสเกิด ร้อยละ ๒๐ - ๔๐
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิด น้อยกว่าร้อยละ ๒๐

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
	✓		

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กิจกรรม : ความมั่นคงปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศที่ให้บริการ

ชื่อความเสี่ยง :

- ๑) การรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคล (ข้อมูลบุคลากร / นักเรียน)
- ๒) ระบบหยุดชะงักให้บริการไม่ได้ (เนื่องจากระบบเครือข่าย / Hardware / Software)
- ๓) การถูกโจมตีไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์สำนักงานของบุคลากร (เช่น ไวรัส Malware)

ระดับผลกระทบ : ระดับองค์กร

ผู้รับผิดชอบ : กลุ่มบริหารงานทั่วไป โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา

วิธีจัดการความเสี่ยง

๑. ให้บุคลากรผู้รับผิดชอบดำเนินการอย่างเคร่งครัด
๒. ให้คำแนะนำแก่บุคลากร และนักเรียน กรณีมาติดต่อขอข้อมูลส่วนบุคคล

ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

ร้อยละ ของการหยุดชะงักของระบบงานของโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา

วิธีการติดตามและการรายงาน

๑. การสังเกตการณ์
๒. แบบติดตาม

ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร (Reputational Risks)

รหัส	กิจกรรม	ชื่อความเสี่ยง	สาเหตุ/ตัวผลักดัน ความเสี่ยง	ผลกระทบ
	ส่งเสริมมาตรการป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน งดรับของขวัญ (No Gift Policy)	-ไม่เรียกหรือร้องขอ ประโยชน์อื่นใด แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือ บุคคลอื่นใด ที่ปฏิบัติ หน้าที่ -ไม่รับของขวัญ หรือ ประโยชน์อื่นใดจาก บุคคลหรือนิติบุคคล ใด ๆ อันเนื่องมาจาก การปฏิบัติหน้าที่ -พึงระวังในการให้ ของขวัญหรือ ประโยชน์อื่นใด แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	กระทำของผู้บริหาร หรือ ผู้ปฏิบัติงาน โรงเรียนสอาดเผดิม วิทยา เช่น การดำเนินนโยบายที่ ขาดธรรมาภิบาล การละเมิดกฎหมาย และการประพฤติดี จรรยาบรรณ	ผลกระทบในเชิงลบ ต่อ ชื่อเสียงหรือ ภาพลักษณ์ที่ดีของ โรงเรียนสอาดเผดิม วิทยา

เกณฑ์การให้คะแนน

ด้านผลกระทบ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	มีการเผยแพร่ข่าวในสื่อหลัก และสื่อโซเชียลมีเดียระดับประเทศ
๔	สูง	มีการเผยแพร่ข่าวในวงกว้างสำหรับสื่อโซเชียลมีเดียระดับจังหวัด
๓	ปานกลาง	มีการเผยแพร่ข่าวในสื่อโซเชียลมีเดียสาธารณะทั่วไป
๒	น้อย	มีการเผยแพร่ข่าวในสื่อโซเชียลมีเดียเฉพาะกลุ่มในโรงเรียน
๑	น้อยมาก	ไม่มีการเผยแพร่ข่าว

ด้านโอกาส

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	๑ ปีต่อครั้ง
๔	สูง	๒ ปีต่อครั้ง
๓	ปานกลาง	๓ ปีต่อครั้ง
๒	น้อย	๔ ปีต่อครั้ง
๑	น้อยมาก	๕ ปีต่อครั้ง

โอกาส	๕					
	๔					
	๓					
	๒					
	๑					
		๑	๒	๓	๔	๕
		ผลกระทบ				

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
✓			

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กิจกรรม : ส่งเสริมมาตรการป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน งดรับของขวัญ (No Gift Policy)

ชื่อความเสี่ยง :

- ๑) ไม่เรียกหรือร้องขอประโยชน์อื่นใด แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นใด ที่ปฏิบัติหน้าที่
- ๒) ไม่รับของขวัญ หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลหรือนิติบุคคลใด ๆ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่
- ๓) พึงระวังในการให้ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ระดับผลกระทบ : ระดับองค์กร

ผู้รับผิดชอบ : กลุ่มบริหารงานทั่วไป โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา

วิธีจัดการความเสี่ยง

๑. จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบนโดยงดรับของขวัญ (No Gift Policy)
๒. เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร “สุจริต โปร่งใส สะอาด”

ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

ไม่มีการเผยแพร่ข่าวสารในเชิงลบต่อชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา

วิธีการติดตามและการรายงาน

มีการติดตามการรายงานสถานการณ์ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Risk Reporting) จากสื่อต่าง ๆ หรือของหน่วยงานในสังกัด เป็นประจำเป็นรายเดือน รายไตรมาส

ประกาศ ณ วันที่ ๒ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ลงชื่อ.....

(นายเอกวุฒิ ไกรมาก)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา